

...Μια επιδημία τρέλας είχε εξαπλωθεί στη χώρα... Βερολίνο 1928

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ", του Ντιέγκο Ριβέρα (μετάφραση: Χρήστος Κεφαλής ...αποσπάσματα από το κείμενο του μεξικανού ζωγράφου (περιέχεται στο *My Art, my Life: an autobiography*, Dover 1991), που αναφέρεται στην επίσκεψή του στο Βερολίνο του 1928 και τη «γνωριμία» του με τον Χίτλερ).

Μια επιδημία τρέλας είχε εξαπλωθεί στη χώρα. Την αισθάνθηκα σε δύο ξεχωριστές, φαινομενικά άσχετες περιπτώσεις.

Μια νύχτα ο Μίντσενμπεργκ, μερικοί άλλοι φίλοι και εγώ μεταμφιεστήκαμε και, με πλαστά πιστοποιητικά, παρακολούθησαμε την πιο εκπληκτική τελετή που έχω δει ποτέ. Πραγματοποιήθηκε στο δάσος του Γκρούνβαλντ, κοντά στο Βερολίνο.

Πίσω από μια συστάδα δέντρων, στη μέση του δάσους, εμφανίστηκε μια παράξενη πομπή. Οι πορευόμενοι άνδρες και γυναίκες φορούσαν λευκούς χιτώνες και στεφάνια από ιξό, το τελετουργικό φυτό των δρυίδων. Στα χέρια τους κρατούσαν πράσινα κλαδιά. Ο ρυθμός τους ήταν αργός και τελετουργικός. Πίσω τους, τέσσερις άνδρες μετέφεραν έναν αρχαϊκό θρόνο στον οποίο καθόταν ένας άνθρωπος που αναπαριστούσε το θεό του πολέμου, τον Βόταν. Ο άνθρωπος αυτός δεν ήταν άλλος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πάουλ φον Χίντεμπουργκ! Ντυμένος με αρχαία ενδυμασία, ο Χίντεμπουργκ ύψωσε μια λόγχη στην οποία ήταν χαραγμένα δήθεν μαγικά γράμματα του ρουνικού αλφάβητου. Το κοινό, εξήγησε ο Μίντσενμπεργκ, εκλάμβανε τον Χίντεμπουργκ ως μετενσάρκωση του Βόταν. Πίσω από τον Χίντεμπουργκ εμφανίστηκε ένας άλλος θρόνος, τον οποίο κατείχε ο Στρατάρχης Λούντεντορφ, ο οποίος εκπροσωπούσε τον θεό του κεραυνού, Τορ. Πίσω από τον «θεό» συνωστιζόταν ένας συρμός πιστών που αποτελούνταν από διακεκριμένους χημικούς, μαθηματικούς, βιολόγους, φυσικούς και φιλοσόφους. Όλα τα πεδία της γερμανικής «κουλτούρας» εκπροσωπήθηκε στο Γκρούνβαλντ εκείνο το βράδυ.

Η πομπή σταμάτησε, και άρχισε η τελετή. Για αρκετές ώρες, η ελίτ του Βερολίνου τραγουδούσε και κραύγαζε προσευχές και τελετές από το βαρβαρικό παρελθόν της Γερμανίας. Εδώ ήταν η απόδειξη, αν κάποιος τη χρειάζεται, της αποτυχίας δύο χιλιάδων ετών ρωμαϊκού, ελληνικού και ευρωπαϊκού πολιτισμού. Δυσκολευόμουν να πιστέψω ότι αυτά που έβλεπα συνέβαιναν μπροστά στα μάτια μου. Κανείς ανάμεσα στους γερμανούς αριστερούς φίλους μου δεν μπορούσε να μου δώσει κάποια ικανοποιητική εξήγηση για την παράξενη αυτή διαδικασία. Αντ' αυτού, προσπάθησαν να ξεμπερδέψουν κοροϊδευτικά, αποκαλώντας τους συμμετέχοντες «τρελούς». Ως σήμερα, προβληματίζομαι με τη συλλογική τους έλλειψη αντίληψης. Ενθυμούμενος αυτό το όργιο στεγνής μέθης και ντελίριου, στάθηκε αδύνατο να φανταστώ και τον ελάχιστο ευαίσθητο θεατή να αντιπαρέρχεται ό,τι είχα δει μόνο ως μια ακίνδυνη μασκαράτα.

Λίγες μέρες αργότερα, είδα τον Αδόλφο Χίτλερ να απευθύνεται σε μια μαζική συγκέντρωση στο Βερολίνο, δίπλα σε ένα κτίριο τόσο τεράστιο που καταλάμβανε το σύνολο του οικοδομικού τετραγώνου, τα κεντρικά γραφεία του Γερμανικού Κομμουνιστικού Κόμματος. Ένα προσωρινό ενιαίο μέτωπο ήταν τότε σε ισχύ ανάμεσα στους ναζί και τους κομμουνιστές, ενάντια στους διεφθαρμένους ρεφορμιστές και τους σοσιαλδημοκράτες.

Η πλατεία ήταν κυριολεκτικά πλημμυρισμένη με 25-30.000 κομμουνιστές εργάτες. Ο Χίτλερ ήρθε με συνοδεία περίπου χιλίων ανδρών. Διέσχισαν την πλατεία και σταμάτησαν κάτω από ένα παράθυρο, από το οποίο παρακολουθούσαν οι ηγέτες του Κομμουνιστικού Κόμματος. Ήμουν μεταξύ τους, έχοντας προσκληθεί από τον Μίντσενμπεργκ, που βρισκόταν στα δεξιά μου. Στα αριστερά μου στάθηκε ο Τέλμαν, γενικός γραμματέας του Κόμματος. Ο Μίντσενμπεργκ εξηγούσε τα σχόλιά μου στον Τέλμαν, και μετέφραζε την ομιλία του Χίτλερ σε μένα.

Οι κομμουνιστές φίλοι μου έκαναν κοροϊδευτικές παρατηρήσεις για τον «αστείο ανθρωπάκο» που επρόκειτο να εκφωνήσει τον λόγο στη συγκέντρωση, και θεωρούσαν εκείνους που τον θεωρούσαν απειλή δειλούς ή ανόητους.

Καθώς ετοιμαζόταν να μιλήσει, ο Χίτλερ ορθώθηκε άκαμπτα, σαν να περίμενε να διογκωθεί και να γεμίσει το μεγάλο αγγλικό στρατιωτικό αδιάβροχό του ώστε να μοιάζει με γίγαντα. Στη συνέχεια, έκανε ένα νεύμα για να επικρατήσει σιωπή. Μερικοί κομμουνιστές εργαζόμενοι τον αποδοκίμασαν, αλλά μετά από λίγα λεπτά όλο το πλήθος σώπασε απολύτως.

Καθώς ζεστάθηκε, ο Χίτλερ άρχισε να ουρλιάζει και να κουνά τα χέρια του σαν επιληπτικός. Κάτι σ' αυτόν ανατάραξε, φαίνεται, το βάθος της ψυχής των ομοεθνών του, γιατί μετά από λίγο ένιωσα ένα περίεργο μαγνητικό ρεύμα μεταξύ αυτού και του πλήθους. Ήταν τόσο βαθύ που, όταν τελείωσε, έπειτα από δύο ώρες ομιλίας, επικράτησε μια στιγμή πλήρους σιγής. Ούτε καν οι ομάδες της κομμουνιστικής νεολαίας, που είχαν εντολή να τον γιουχάρουν, δεν το έκαναν. Και τότε, η σιωπή έδωσε τη θέση της σε ένα τεράστιο, εκκωφαντικό χειροκρότημα από όλη την πλατεία.

Καθώς έφευγε, οι οπαδοί του Χίτλερ έκλεισαν τις γραμμές γύρω του με όλα τα σημάδια της αφοσιωμένης πίστης. Ο Τέλμαν και ο Μίντσεμπεργκ γελούσαν σαν σχολιαρόπαιδα. Όσο για μένα, ήμουν τόσο χαμένος και προβληματισμένος, όπως όταν είχα δει το παρακμιακό τελετουργικό λίγες μέρες πριν στο Γκρούνβαλντ. Δεν μπορούσα να δω τίποτα για να γελάσω. Αισθάνθηκα πραγματικά βουτηγμένος στη θλίψη.

Ο Μίντσεμπεργκ, ρίχνοντας μια ματιά σε μένα, ρώτησε: «Ντιέγκο, τι τρέχει με σένα;».

«Αυτό που τρέχει», του είπα, «είναι ότι με κατακλύζει ένα προαίσθημα. Το προαίσθημα ότι, αν οι ένοπλοι κομμουνιστές άφηναν σήμερα στον Χίτλερ να φύγει ζωντανός, θα μπορούσε να ζήσει για να κόψει τα κεφάλια και των δυο συντρόφων μου σε λίγα χρόνια».

Ο Τέλμαν και ο Μίντσεμπεργκ γέλασαν δυνατά. Ο Μίντσεμπεργκ με επαίνεσε για τη ζωηρή φαντασία που είχα ως καλλιτέχνης.

«Θα πρέπει να αστειεύεσαι», είπε. «Δεν άκουσες τον Χίτλερ να μιλά; Δεν κατάλαβες, από όσα σου μετέφραζα, τι ανοησίες έλεγε;».

Του απάντησα: «Μα αυτές οι ανοησίες γεμίζουν επίσης στα κεφάλια των ακροατών, αλαλιασμένων από την πείνα και το φόβο. Ο Χίτλερ τους υπόσχεται μια αλλαγή, οικονομική, πολιτική, πολιτιστική και επιστημονική. Λοιπόν, θέλουν αλλαγές, και μπορεί να είναι σε θέση να κάνουν ακριβώς ό,τι λέει, αφού έχει όλα το καπιταλιστικό χρήμα πίσω του. Μ' αυτό μπορεί να δώσει τροφή στους πεινασμένους Γερμανούς εργάτες, να τους πείσει να πάνε με το μέρος του και να στραφούν ενάντια σε εμάς. Επιτρέψτε μου να τον πυροβολήσω εγώ τουλάχιστον. Θα αναλάβω την ευθύνη. Είναι ακόμα εντός εμβέλειας».

Μα αυτά τα λόγια μου έκαναν τους γερμανούς συντρόφους να ξεσπάσουν σε ακόμα δυνατότερα γέλια. Αφού ξεράθηκε στο γέλιο, ο Τέλμαν είπε: «Φυσικά, είναι καλύτερα να έχεις κάποιον πάντα έτοιμο να βγάλει από τη μέση τον κλόουν. Μην ανησυχείτε, όμως. Σε λίγους μήνες θα έχει τελειώσει, και τότε θα είμαστε σε θέση να πάρουμε την εξουσία».

Αυτό μου προκάλεσε μονάχα ακόμα μεγαλύτερη θλίψη, και εξέφρασα ξανά τους φόβους μου. Τώρα πια όμως ο Μίντσεμπεργκ δεν χαμογελούσε. Είχε παρακολουθήσει τον Χίτλερ, που βρισκόταν σχεδόν στην άλλη άκρη της πλατείας. Παρατήρησε ότι ο κόσμος τον χειροκροτούσε ακόμα. Πριν φύγει από την πλατεία, ο Χίτλερ έκανε το ναζιστικό χαιρετισμό. Αντί για αποδοκιμασίες, το χειροκρότημα γιγαντώθηκε. Ήταν σαφές ότι ο Χίτλερ είχε κερδίσει πολλούς οπαδούς ανάμεσα στους αριστερούς εργαζόμενους. Ο Μίντσεμπεργκ ξαφνικά έγινε χλωμός κι έπιασε το χέρι μου.

Ο Τέλμαν κοίταξε έκπληκτος και τους δύο μας. Χαμογέλασε αδύναμα και χάιδεψε το κεφάλι μου. Στα ρώσικα, που ακούγονταν βαριά με τη γερμανική προφορά του, είπε, «Νιτσεβό, νιτσεβό» (Δεν είναι τίποτα, απολύτως τίποτα).

Η τρελή φαντασία του καλλιτέχνη επιβεβαιώθηκε αργότερα πικρά. Τόσο ο Τέλμαν όσο και ο φίλος μου Μίντσεμπεργκ ήταν ανάμεσα στα εκατομμύρια των ανθρώπων που θανατώθηκαν από τον «κλόουν» που είχα παρακολουθήσει στην πλατεία εκείνη την ημέρα.

(βλπ : *Artikel 48- ιστορίες από την εποχή της "κρίσης"*) https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=1400402

Αυτόνομη Πρωτοβουλία